

سوال اول) الف : مقایسه ی لایه ی کانولوشنی با fully connected: (۳۰ دقیقه)

منبع: <https://www.aparat.com/v/Pqw4I?playlist=1001309>

در لایه های کاملاً متصل مقدار هر نورون وابسته به مقدار تمام نورون های لایه ی قبل بود. کانولوشن یک بعدی فرمولش خیلی مشابه لایه ی کاملاً متصل است اما سیگما روی بخشی از نرون های ورودی است نه همه ی آنها. لوکال و محلی است و همه ی نورون ها ی قبلی به این نورون متصل نیستند.

بین نورون های یک لایه ی کانولوشن میتوانیم وزن مشترک داشته باشیم یعنی وزن یک نورون لایه ی n به نورون لایه ی $n+1$ میتواند عیناً با وزن بین دو نورون از همین لایه ها برابر باشد و این یعنی یکبار وزن محاسبه و آپدیت میشود و در جاهای مشترک استفاده خواهد شد اما در لایه ی کاملاً متصل وزن ها کاملاً مستقل بودند. در کانولوشن مثلاً میتوان سه وزن را آموزش داد و بین همه ی نورون ها استفاده کرد. بخاطر همین اشتراک گذاری وزن ها تعداد پارمتر هاش کمتر شده.

همین اشتراک گذاری وزن ها کمک میکنه شبکه دنبال فرمولی بگرده که با اعمالش روی تصویر مسئله ی مورد نظر حل بشه اما در fully connected هر نورون مستقلاً دنبال یک فرمول دیگر میگردد برای همین کاری که مثلاً لایه ی کانولوشنی با ۳۰۰۰ نورون میکند لایه ی fully connected با ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ نورون میتواند انجام ندهد اما احتمال overfit آن هم خیلی بالا است.

لایه ی کانولوشنی حتماً نباید ورودیش بردار باشه و میتونه ماتریس باشه و معمولاً یک ماتریس سه بعدیه. برعکس فولی کانکتد که حتماً باید flatten میکردیم یعنی مثلاً اگر ورودی ک تصویر بود باید به یک بردار تبدیل میشد.

خروجی لایه ی کانولوشنی هم میتواند یک ماتریس باشه که به آن نقشه ی فعالیت میگوئیم. یک فیلتر روی این لایه فقط یک مسخره از تصویر را استخراج میکند. در حقیقت خروجی با توجه به تعداد فیلتر ها میتواند چند نقشه ی فعالیت باشه.

۱- یادگیری الگوی دقیق و بینش عمیق از داده های ارائه شده. (بستگی به ساختار مناسب، تمیز یا مهندسی داده ها دارد) برای دستیابی به نتایج بهتر و دقیق می توان شبکه را تنظیم کرد. اگر بهتر تنظیم شود و مقدار کافی از داده ها را تغذیه کند، می تواند نتایج بهتری نسبت به الگوریتم های یادگیری ماشین دیگر ارائه دهد.

۲- اتصال محلی. هر نورون دیگر به همه سلول های عصبی موجود در لایه قبلی متصل نیست، بلکه فقط به تعداد کمی نورون متصل است. این باعث کاهش بسیاری از پارامترها می شود.

۳- تقسیم وزن. مجموعه ای از اتصالات می توانند وزن یکسانی داشته باشند، به جای داشتن وزن متفاوت برای هر اتصال، که باعث کاهش بسیاری از پارامترها می شود.

سوال اول) ب : محاسبه ی padding لازم و تعداد پارامتر لایه ی کانولوشنی: (۲۰ دقیقه)

با توجه به فاصله ی مرکز فیلتر از مرز های اطرافش خروجی لایه میتواند از ورودی آن کمتر باشد به همین دلیل برای هم اندازه بودن ورودی و خروجی باید در اطراف تصویر padding در نظر بگیریم.

در کل میتوانیم بدون padding با این ۱۶ فیلتر سایز خروجی را حساب کنیم و بعد به اندازه ی اختلافش با ابعاد تصویر اصلی padding در نظر بگیریم.

فرض: ۱۶ فیلتر ۵در۵در۵ داریم

$$\text{Outputsize} = N - F + 1 = 16 - 5 + 1 = 12$$

هر فیلتر یک کانال در خروجی اضافه میکند پس در نهایت خروجی بدون padding میشود: ۱۲ در ۱۲ در ۱۶

حالا برای اینکه طول و عرض خروجی تغییر نکند چون $16 - 12 = 4$ باید ۴ پیکسل به طول و عرض اضافه شود یعنی باید در ابتدا از هر سمت دو پیکسل padding در نظر بگیریم.

تعداد پارامترها = تعداد کانال خروجی \times (تعداد وزن های لایه + ۱ (بایاس))

$$2016 = (1 + 5 \times 5 \times 5) \times 16 =$$

اگر فیلترها را ۱۶ تا ۵ در ۵ در نظر بگیریم و عمق نداشته باشند (که درست نیست اما طبق صورت سوال فقط فرض کنیم) تعداد پارامترها میشود: $416 = (1 + 5 \times 5) \times 16$

سوال اول) پ: (۲۰ دقیقه)

قسمت اول: فیلتر ۵ در ۵ از هر طرف ۲ پیکسل کم میکند در نتیجه $32 - 4 = 28$ ابعاد خروجی: ۲۸ در ۲۸ در ۳ (چون ۳ تا فیلتر داریم)

قسمت دوم: خروجی لایه ی اول: از هر طرف یک پیکسل کم میشود در نتیجه $32 - 2 = 30$. ابعاد خروجی: ۳۰ در ۳۰ در ۹ (۹ فیلتر)

خروجی لایه ی دوم: $30 - 2 = 28$ ابعاد خروجی: ۲۸ در ۲۸ در ۹ (۹ فیلتر داریم)

سوال اول) ت: مقایسه ی $\max(\min)$ pooling و average pooling و global average pooling: (۴۵ دقیقه)

منبع: <https://blog.faradars.org/convolutional-neural-networks/>

<https://blog.class.vision/1397/10/page/2/>

<https://www.aparat.com/v/TDK5y?playlist=1001309>

کارکرد این Pooling کاهش اندازه مکانی (عرض و ارتفاع) تصویر (ورودی) بجهت کاهش تعداد پارامترها و محاسبات در داخل شبکه و بنابر این کنترل overfitting است. لایه Pooling بصورت مستقل بر روی هر برش عمقی از توده ورودی عمل کرده و آنرا با استفاده از عملیات MAX از لحاظ مکانی تغییر اندازه (resize) میدهد.

Max(min) Pooling:

در این نوع ادغام بزرگترین مقدار در ناحیه ای را که فیلتر پوشانده است انتخاب می شود؛ بنابراین در این حالت خروجی یک نقشه ی ویژگی (Feature Map) است که برجسته ترین ویژگی های نقشه ویژگی (Feature Map) قبلی را دارد.

Max Pooling کار «حذف نویز» (Noise Suppressant) را نیز انجام می دهد. این تجمع (Pooling)، همه فعال سازهای

(Activations) نویزی را هم زمان رها می کند و همچنین، کار کاهش ابعاد را همراه با حذف نویز انجام می دهد.

Average pooling:

در این نوع ادغام مقدار میانگین ناحیه ای که فیلتر روی آن قرار می گیرد محاسبه می شود؛ بنابراین میانگین ویژگی های نقشه ی ویژگی قبلی را در خروجی ارائه می کند.

Average Pooling کار کاهش ابعاد را به عنوان مکانیزمی برای حذف نویز اجرا می کند. بنابراین شاید بتوان گفت که Max Pooling

خیلی بهتر از Average Pooling است.

ResNet50 به صورت غیر مستقیم از average pooling استفاده کرده. به این صورت که لایه pooling آخرش اندازه خروجی (2048

* 1* 1) شده است ولی از fully connected ها هم برای کلاس بندی انتهایی استفاده کرده است.

Global average pooling:

برای حل مشکل تعداد وزن های $flat$ و $fully connected$ از این لایه استفاده میشود. به جای $fully connected$ ها در انتها $global average pooling$ میزنیم تا $future map$ ها را مستقیم به $softmax$ وصل کنیم و از $fully connected$ استفاده نکنیم. در شبکه ی عمیقی مثل $googlenet$ که شبکه ی عمیقی با ۲۲ لایه است و در آن تعداد زیادی مازول $inception$ وجود دارد، در شبکه ای مثل $vgg-net$ بیشترین پارامتر های شبکه جایی بود که بعد از چند لایه ی کانولوشنی لایه ی $dence$ قرار میدادیم و بعد $flatten$ می گذاشتیم و ماتریس را به بردار تبدیل میکردیم، در واقع $global average pooling$ میگه نیازی به $flatten$ نیست. برای کاهش تعداد بعد میتوان کار ساده تری کرد. میانگین هر کدام از ویژگی ها را حساب میکنیم. یعنی مثلا اگر خروجی قبل از لایه ی $flatten$ دارای ابعاد ۷ در ۷ در ۵۱۲ باشد به معنی ۵۱۲ ویژگی در ۴۹ مکان مختلف، به ازای هر ویژگی میانگین آن در کل تصویر را حساب میکنیم. در واقع خروجی لایه ی $global average pooling$ میشود ۱ در ۱ در $Depth$. این لایه جایگزین $flatten$ است اما تفاوتش این است که پارامتر مکان را از دست میدهیم و نمیدانیم هر ویژگی دقیقا در کدام پیکسل هاست اما میدانیم آن ویژگی در تصویر موجود است و این از دست دادن جزئیات از معایب آن است اما مزایای آن این است که پارامتر ها را به اندازه ی $width$ در $height$ برابر کاهش میدهد و خیلی خوب است که این ایده در $googlenet$ استفاده شده است.

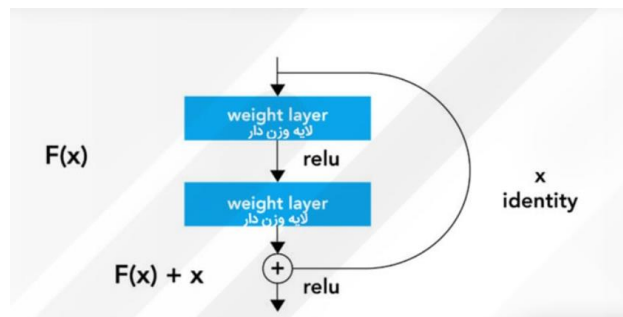
سوال اول) ث: مقایسه بین Resnet و VGG-net: (۲۰ دقیقه)

منبع: <https://www.aparat.com/v/2UYMp?playlist=1001309>

ResNet: ایده ی اصلی این شبکه افزایش عمق شبکه بود. تا ۱۵۲ لایه میتواند داشته باشد. مشکلی که وجود داشت این بود که وقتی تعداد لایه های کانولوشنی ساده را بیشتر میکردند عملکرد شبکه بدتر میشد هم روی داده های آموزشی و هم تست. مشکل $overfitting$ نبود. مشکل از بهینه سازی بود دیگر کاهش گرادیان جواب نمیداد. چون گرادیان به لایه های اول نمیرسید. ایدش اینه که حتی اگر شبکه نتوانست خوب ترین بشه و فرمول مورد نظر را یاد بگیره بتونه فرمول همانی را یاد بگیره. با این کار مشکل انفجار یا ناپدید شدن گرادیان را تا حد خوبی حل میکند. برای همین یک اتصال اضافه از ورودی به خروجی داره و ورودی را با خروجی جمع میکند. خیلی شبیه vgg هست و از آن الهام گرفته است فقط بین هر چند لایه این اتصال $residual$ اضافه شده تا خروجی مناسب تر باشد. در ابتدای آن هم یک لایه ی کانولوشنی داریم.

همانطور که در شکل مشخص است فرق این شبکه با شبکه های معمولی این است که یک اتصال میان بر دارد که از یک یا چند لایه عبور می کند و آن ها را در نظر نمی گیرد؛ درواقع به نوعی میان بر می زند و یک لایه را به لایه ی دورتر متصل می کند.

یک مشکل وجود دارد؛ از آنجا که در طول شبکه ی خروجی لایه های مختلف کانولوشن ابعاد مختلفی را دارد، بنابراین ممکن است مقدار x که اتصال میان بر از لایه های قبلی به $f(x)$ اضافه می کند ابعاد متفاوتی را رقم بزند. برای حل این مشکل میتوانیم ابعاد اتصال میان بر را با استفاده از فرایند لایه گذاری با صفر (Zero padding) افزایش دهیم و از لایه های کانولوشن $1*1$ برای کاهش ابعاد ورودی استفاده می کنیم

VGG-Net: حداکثر ۱۹ لایه و ۱۴۰ میلیون پارامتر دارد. اغلب کانولوشنی و سپس لایه‌های کاملاً متصل (Fully Connected) برای طبقه‌بندی دارد، بدون هیچ‌گونه اتصال میان‌بر. ما در اینجا آن‌ها را شبکه‌های ساده (Plain Networks) می‌نامیم. وقتی شبکه‌ی ساده (Plain Networks) عمیق‌تر هستند (یعنی لایه‌ها افزایش می‌یابند)، مشکل محوشدگی گرادیان (Vanishing Gradient) یا انفجار گرادیان (Exploding Gradient) رخ می‌دهد؛ بنابراین عمیق‌تر کردن شبکه کار راحتی محسوب نمی‌شد که تنها با اضافه کردن لایه به شبکه آن را عمیق‌تر کنیم. در این مدل برای بهبود لایه‌های کانولوشنی سعی شده هر چه به لایه‌های جلوتر می‌رویم خروجی از نظر مکانی کوچکتر و از نظر تعداد ویژگی‌ها بزرگتر شود. ایده‌ی اصلیش هم استفاده از فیلترهای کوچکتر و شبکه‌ی عمیق‌تر است. به عنوان مثال تمام فیلترها ۳ در ۳ در نظر گرفته می‌شود. به عنوان مثال در VGG دو فیلتر پشت سرهم سه در سه روی یک تصویر معادل اعمال یک فیلتر ۵ در ۵ است. اما مزیت دو لایه شدن این عملیات در VGG این است که میتوان بعد از اعمال هر فیلتر یک تابع غیر خطی استفاده کرد. در نتیجه حاصل آن هم معادل فیلتر ۵ در ۵ غیرخطی است. تعداد پارامترها هم کمتر شده است یعنی در همین مثال به جای $5 * 5 = 25$ ، تاثیر $3 * 3 * 2 = 18$ در تعداد کل پارامترها دارد. بعد از هر pooling سعی می‌کنه تعداد ویژگی‌ها رو افزایش بده.

هر قدر شبکه عمیق‌تر می‌شود، پیچیدگی زمانی نیز افزایش می‌یابد که برای حل آن یک گلوگاه (Bottleneck) طراحی شده است. راه حل به این شکل بود که به اول و آخر هر لایه کانولوشن یک لایه‌ی کانولوشن 1×1 اضافه شد. تکنیک کانولوشن 1×1 در شبکه‌ی گوگل نت (GoogleNet) استفاده شده است و نشان می‌دهد کانولوشن‌های 1×1 می‌توانند تعداد پارامترهای شبکه را کاهش دهند و درعین حال کارایی آن را کاهش ندهند. با طراحی این گلوگاه رزنت ۳۴ لایه به ۵۰، ۱۱۰ و ۱۵۲ نیز افزایش یافت.